

Sjømat i verden – statusbilde uke 13, 2025

Sjømatrådet vil med dette notatet gi norsk sjømatnæring en oppdatering på løpende saker og scenarier som preger norsk sjømat i det globale bildet.

Dette er basert på en løpende monitorering av mediebildet, bransjepresse, analyser og kommunikasjon relatert til sjømat i våre prioriterte sjømatmarkeder.

Denne ukens notat kommer i kjølvannet av vår tur over til Boston, USA og Seafood Expo North America i uken som gikk.

Siste nytt fra statene

Nord-Amerikas største sjømatmesse, *Seafood Expo North America (SENA)*, hadde siste messedag tirsdag 18. mars. Etter åtte uker med stor usikkerhet knyttet til handelsvilkår for globale varestrømmer, og kanskje nettopp derfor, var deltagelsen like sterk som ved tidligere utgaver av SENA.

De som imidlertid ikke var til stede, for første gang på 11 år ifølge et amerikansk konsulentbyrå, var:

- FDA (*U.S. Food and Drug Administration*)
- US Customs
- NOAA (*National Oceanic and Atmospheric Administration*)

Stans i reiseaktivitet blant offentlige ansatte og det at Trump-administrasjonen er eneste myndighet som skal uttale seg offentlig, gjør det vanskelig for statstjenestemenn å delta på næringslivsarenaer. Det er verd å understreke at dette ikke er et særtrekk for det som angår sjømat, men for svært mange offentlige institusjoner.

Overordnet vurderer vi stemningen blant produsenter og eksportører til å være fattet, men samtidig urolig, på grunn av stor uforutsigbarhet. Usikkerheten er den samme for alle og det store spørsmålet er hva som kan komme til å bli utfallet av den varslede gjennomgangen av alle amerikanske handelsvilkår den 2. april.

Det amerikanske nettstedet Axios gir en oppdatert vurdering her, som er verdt å følge:
<https://www.axios.com/2025/03/21/trump-tariffs-april-2>

Vurderingen fra amerikansk side er at tariffen brukes på kort sikt for å komme i en forhandlingssituasjon. Dette bekreftes av stadige utsettelse og endringer av vilkårene for USA handelspartnere i USMCA (*United States-Mexico-Canada Agreement*), Mexico og Canada.

Avgjørende faktorer for hvilke handelsbetingelser Mexico og Canada lander på, er blant annet Trumps behov for å dempe Kinas innflytelse i regionen.

Eksempelvis har Mexico doblet handelen med Kina siden 2018. Et krav om likelydende tariffier mot Kina ved import til USA, Mexico og Canada, er derfor ikke usannsynlig. Samtidig er paradokset at USAs landbrukssektor er avhengig av Kina som kunde. Blant annet går omtrent 1/3 av amerikansk produksjon av soya til Kina.

Annonseringen av gjensidige tollsatser (*reciprocal tariffs*) fra 2. april anses som kontraproduktiv for alle parter som vil kunne bli involvert. Gjennomføringen av gjensidige tollsatser for alle varelinjer for alle land vil kreve enorme ressurser.

Med 65 000 færre statsansatte sammenlignet med desember i fjor, reduseres samtidig stadig arbeidsstokken som eventuelt skal gjøre dette arbeidet. Hvis det blir en iverksettelse av gjengjeldelsestoll (*retaliatory tariffs*), vil det kreve en gjennomgang av all handel på varenummernivå per land.

Dette er for å identifisere de varelinjene som faktisk omfatter handel begge veier. Gjengjeldelsestoll på varelinjer med handel bare én vei gir lite mening. I Washington øker derfor troen på mer «overordnede» landtariffer fremfor svært detaljerte satser på enkeltvarer.

Perspektiver rundt global handel

I et globalt handelsperspektiv er det bekymring for hvilke konsekvenser ignoreringen av WTOs (*World Trade Organization*) regelbaserte handelssystem kan få. Tiltak som går på tvers av ratifiserte handelsavtaler, herunder spesielt USMCA, men også de øvrige 70+ bilaterale handelsavtalene som USA har inngått, angriper direkte handelsprinsippene som WTO representerer. Innføring av tollsatser uten å hensynta de bundne tollsatsene i WTO, er også tiltak som rokker ved WTOs grunnprinsipper.

I møter med amerikanske interesseorganisasjoner under SENA løftes også nye, mulige Kina-utfordringer frem. Kinesiske varer møtes allerede med 20 % toll. En avtale mellom USA og Kina under «Section 301» gir unntak for tollsats på 25 % for fryst filet av torsk og hyse. Denne avtalen forfaller 31. mai og vil kunne gi en samlet tollsats på 45 %.

Avslutningsvis i denne oppdateringen fra Sjømatrådet minner vi om våre tre halvdagsseminarer om «**Frihandelsavtaler og opprinnelse**» kommende uke; Bergen den 24. mars, Ålesund den 26. mars og Bodø den 27. mars.

Les mer om seminarene her: <https://www.seafood.no/aktuelt/konferanser-og-seminarer/>